

OIKEUSPOLIITTINEN TUTKIMUSLAITOS

Helsinki 2.4.2007

Tiedotusvälineille

JULKAISUVAPAA maanantaina 2.4.2007 klo 10.00<http://www.optula.om.fi/38892.htm>**RIKOKSIA UUSIVAT LAPSET OVAT
LASTENSUOJELUN VANHOJA TUTTUJA**

Rikosuralle ajautuvat helsinkiläislapset ovat usein lastensuojelun asiakkaita jo ennen ensimmäistä rikostaan. Peräti 70 prosenttia rikoksia usein uusineista lapsista oli joutunut tekemisiin lastensuojelun kanssa jo ennen ensimmäistä rikollista tekoaan, ilmenee Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen maanantaina julkistamasta tutkimuksesta.

Aikaisemmat kontaktit lastensuojelun kanssa osoittautuivat merkittäväksi uusintarikollisuutta ennustavaksi tekijäksi. ”Lastensuojelun tulisi kiinnittää erityistä huomiota lapsiin, joiden taustaan liittyy varhaisia lastensuojelukokemuksia”, toteaa professori **Jukka Savolainen**.

Lastensuojelu havaittiin kuitenkin kriminaalipoliitiikan kannalta tehokkaaksi: sosiaaliviranomaiset arvioivat lähes puolet ensikertalaisista ja intensiivisen työskentelyn piiriin ohjautuvat lopulta lähes kaikki lapset, joiden rikokset ovat toistuvia.

**TIETOLAATIKKO:
Lasten rikolliset teot**

- Rikosoikeudellinen *vastuukäraja* on Suomessa 15 vuotta. Tätä nuoremmille ei tuomita varsinaisia rangaistuksia kuten sakkoja tai vankeutta.
- Poliisi on velvollinen tekemään tarvittaessa lasten rikoksista sosiaaliviranomaisille *lastensuojeluilmoituksen*.
- Alle 18-vuotiaiden rikokset johtavat yleensä *lastensuojelutoimenpiteisiin*.
- Äärimmäisin keino on *huostaanotto*. Jos avohuollon toimenpiteet eivät ole riittäviä ja lapsi vaarantaa vakavasti terveystään tai kehitystään tekemällä muun kuin vähäisenä pidettävän rikollisen teon ja jos sijoituksen arvioidaan olevan lapsen edun mukaista, on sosiaalilautakunnan otettava lapsi huostaan.

Lasten rikokset ovat lieviä ja uusiminen harvinaista

Yli puolet alle 15-vuotiaiden ensikertalaisten rikoksista on näpistyksiä. Vakavampien omaisuusrikosten osuus on alle 10 prosenttia. Väkivaltaisten tekojen osuus on kahdeksan prosenttia, vakavimpiin väkivaltarikoksiin lapset eivät juuri syyllisty.

Aktiivisten rikosentekijöiden osuus on tässä ryhmässä verrattain pieni: 24 prosenttia pojista ja 15 prosenttia tytöistä tekee uuden rikoksen vuoden kuluessa ensimmäisestä rikosilmoituksesta. Vakavan rikoskäyttämisen taustalla ovat tavallisesti moniongelmainen perhetilanne ja vaikeat kasvuolosuhteet.

Pojat aloittavat rikokset nuorempina

Pojat aloittavat rikosten tekemisen tyttöjä nuorempina. Peräti 22 prosenttia pojista oli ensimmäisestä rikoksesta kiinni jäädessään alle 11-vuotiaita. Tyttöillä tämän ikäryhmän osuus ensikertalaisista oli puolta pienempi.

PostiosoitePL 444
FI-00531 Helsinki**Käyntiosoite**Pitkänsillanranta 3 A, 5. krs
FI-00530 Helsinki**Puhelin**

010 366 5300

Faksi

010 366 5365

Sähköposti ja internetoptula@om.fi
www.optula.om.fi

Aikaisemmissa tutkimuksissa on havaittu, että vakavan rikosuran varhaiset riskitekijät kuten erilaiset neurokognitiiviset häiriöt ovat huomattavasti yleisempiä poikien keskuudessa. Varhaisessa teini-iässä sukupuolierot tasoittuvat, kun ikävaiheeseen liittyvät rikkeet yleistyvät sekä tytöillä että pojilla.

Oikeuspoliittinen tutkimuslaitos selvitti yhteistyössä Helsingin kaupungin sosiaaliviraston kanssa yhteensä 2 625 alle 15-vuotiaan lapsen rikoksia ja lastensuojelutoimenpiteitä.

Lisätietoja:

- tutkija Ville Hinkkanen, puh. 010 366 5369, sähköposti ville.hinkkanen@om.fi (—3.4. ja 18.4.—)
- professori Jukka Savolainen (University of Minnesota), puh. +1 612 624 9046 (huomaa aikaero –8 tuntia; parhaiten tavattavissa Suomen aikaa klo 17—24), sähköposti jukka@umn.edu
- tutkija Elina Pekkarinen (Helsingin yliopisto), puhelin (09) 191 24101, sähköposti elina.pekkarinen@helsinki.fi.

Savolainen, Jukka; Hinkkanen, Ville & Pekkarinen, Elina, 2007. *Lasten rikolliset teot ja niihin puuttuminen.* Tutkimus alle 15-vuotiaina poliisin tietoon tulleista rikosten tekijöistä Helsingissä. Oikeuspoliittisen tutkimuslaitoksen tutkimustiedonantoja 76.

Julkaistu on kokonaisuudessaan laitoksen verkkosivuilla <http://www.optula.om.fi/38892.htm>
Painetun version voi tilata Oikeuspoliittisesta tutkimuslaitoksesta, puh. 010 366 5355, sähköposti optula@om.fi.